

EDITORIAL

Moravskoslezský pozdrav prof. Rostislavu Šváchovi

Na letošní rok připadá významné životní jubileum pana prof. Rostislava Šváchy, historika umění, zvláště barokní a moderní architektury, vědeckého pracovníka Ústavu dějin umění AV ČR v Praze, vysokoškolského pedagoga, v současnosti spjatého s Ústavem pro dějiny umění Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, dlouholetého a známého obránce památek moderní architektury. Připojme se ke gratulantům tímto „moravskoslezským pozdravem“, jenž symbolicky propojuje místa, v nichž žáci prof. Šváchy našli své profesní uplatnění: od Olomouce přes moravskoslezské pomezí až po Opavu. Příspěvky historiků umění, spjatých s regionem, doplňují texty muzejníků a archivářů, pracovníků regionálních muzeí a archivů.

Už s první ze studií se dostáváme k problematice ochrany památek a prezentace či reanimace historické architektury: zámek v Janovicích u Rýmařova, mohutná renesanční stavba proměněná v údobí baroka a historismu 19. století, se postupně vrací do kulturního povědomí jako objekt spravovaný národním památkovým ústavem. Architektury a uměleckého řemesla první třetiny 20. století se týká příspěvek Martiny Mertové a Kláry Jenišťové, které obračejí naši pozornost k regionu, v němž Rostislav Švácha studoval a s odstupem času také dlouho působil jako člen katedry dějin umění Filozofické fakulty Univerzity Palackého, a k tématu v moravské moderní architektuře nad jiné významného: k elektrárně v Háji u Mohelnice a vile jejího majitele Karla a Elly Plhákových. Konci 20. století a prvním desetiletím století následujícího náleží studie Michala Vyhlídala, absolventa studia dějin umění na olomoucké univerzitě a pracovníka Městského muzea v Rýmařově, jehož galerie, založená právě před třiceti lety, získala respekt daleko za hranicemi regionu. Další příspěvky, věnované klasicistní architektuře na Těšínsku nebo počátkům fotografie ve Slezsku, dotvářejí pestrost jubilejního čísla a současně ukazují na různost badatelských témat rozvíjených v paměťových institucích v městech ležících na sever od Olomouce.

Přejme panu profesorovi do dalších let pevné zdraví, energii a vitalitu a stále onen zápal pro výtvarné umění, pro architekturu a její ochranu a taky další žáky a absolventy, inspirované a kultivované jeho osobním příkladem.

Pavel Šopák